

MENTERI BESAR NEGERI SEMBILAN (PEMERBADANAN)

SYARIKAT AIR NEGERI SEMBILAN SDN. BHD.

Perkara Utama

Apa yang diaudit?

- Syarikat Air Negeri Sembilan Sdn. Bhd. (SAINS) ditubuhkan pada 15 Mac 2007 di bawah Akta Syarikat 1965 dengan nama Syarikat Air Negeri Sembilan Berhad dengan modal berbayar sejumlah RM1 juta. Pada 19 September 2008, SAINS telah didaftarkan sebagai syarikat persendirian. SAINS merupakan syarikat milik penuh Kerajaan Negeri Sembilan menerusi Menteri Besar Negeri Sembilan (Pemerbadanan) [MBI].
- Pengauditan dijalankan terhadap aktiviti utama syarikat iaitu membekalkan air bersih terawat dan berkualiti bagi tempoh tahun 2018 hingga 2021.
- Dua bidang utama yang dinilai bagi pengauditan aktiviti ialah prestasi dan pengurusan aktiviti. Prestasi aktiviti dinilai berdasarkan pencapaian output dan pencapaian keberhasilan. Pengurusan aktiviti pula melibatkan tiga perkara iaitu fasiliti rawatan enap cemar; penstrukturan semula Industri Perkhidmatan Air; dan pengurusan penghutang dan pemiutang.
- Pengauditan ini juga meliputi lapan aspek tadbir urus korporat iaitu Pengerusi; Lembaga Pengarah; Ketua Pegawai Eksekutif; Setiausaha Syarikat; Pelan Korporat dan Petunjuk Prestasi Utama (KPI); Prosedur Operasi Standard; Jawatankuasa Audit dan Audit Dalaman bagi tahun 2018 hingga 2021.
- Aspek kedudukan kewangan pula dinilai berdasarkan penyata kewangan beraudit tahun 2018, 2019 dan 2020.

Mengapa ia penting untuk diaudit?

- SAINS tertakluk di bawah Akta Syarikat 2016 (Akta 777), Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan 1994 (Akta 514), Memorandum dan Artikel Penubuhan Syarikat (M&A), Prosedur Operasi Standard (SOP) serta peraturan yang ditetapkan oleh Kerajaan dari semasa ke semasa.
- 23 Loji Rawatan Air (LRA) mempunyai kapasiti reka bentuk pengeluaran air sebanyak 1 juta meter padu (m³) sehari untuk

bekalan kepada pengguna. Bagi tahun 2018 hingga 2021, kapasiti sebenar pengeluaran air terawat setahun meningkat masing-masing sebanyak 284.65 juta m³, 286.23 juta m³, 289.59 juta m³, dan 294.91 juta m³.

- Pengauditan dijalankan untuk menilai pencapaian objektif penubuhan SAINS melalui pengurusan aktiviti membekalkan air bersih terawat dan berkualiti yang dilaksanakan dengan cekap dan berkesan; tadbir urus korporat yang baik; dan kedudukan kewangan syarikat yang kukuh.

Apa yang ditemui Audit?

- Secara keseluruhannya, SAINS telah mencapai objektif penubuhan melalui aktiviti membekalkan air terawat dan berkualiti. Bagaimanapun pencapaian KPI seperti yang ditetapkan oleh Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) masih belum dapat dicapai sepenuhnya.
- Kadar rizab margin bagi keseluruhan Negeri Sembilan mencatat paras antara 20.6% hingga 27.6% bagi tahun 2018 hingga 2020. Pada tahun 2021, pencapaian sebenar telah menurun kepada 19% namun masih berada dalam sasaran SAINS iaitu 18.9%.
- Bagi tahun 2018 hingga 2021, pengeluaran bil adalah antara 96.9% hingga 99.9%. Keadaan ini disebabkan oleh masalah teknikal yang berlaku pada peralatan *handheld*.
- Bagi tahun 2018 hingga 2021, bilangan aduan bekalan air berjaya diselesaikan adalah masing-masing sebanyak 77.7%, 85%, 82.3% pada dan 87.6%.
- Pencapaian paras *Non-Revenue Water* (NRW) bagi tahun 2018 hingga 2021 adalah kurang memuaskan kerana melebihi KPI NRW yang ditetapkan. Pada tahun 2018 dan 2019, pencapaian kadar NRW adalah 31.9%, iaitu melebihi KPI tahun 2018 (28%) dan 2019 (26%). Keadaan sama turut berlaku pada tahun 2020 di mana pencapaian kadar NRW adalah 31.8%, berbanding 25% yang ditetapkan. Pada tahun 2021, pencapaian kadar NRW adalah 32.3% berbanding 31.2% yang ditetapkan.
- Bagi tahun 2018 hingga 2021, kos operasi sebenar setiap m³ air terawat yang dikeluarkan telah mencapai KPI yang ditetapkan iaitu antara RM0.72 hingga RM0.74 kecuali pada tahun 2021 sejumlah RM0.69. Bagi kos operasi setiap 1,000 akaun pengguna pula, SAINS telah mencapai KPI yang ditetapkan kecuali pada tahun 2021.

- Bagi tahun 2018 sehingga 2021, SAINS menanggung kerugian antara RM0.14 hingga RM0.19 bagi setiap pembekalan 20 m³ air yang pertama kepada pengguna kategori domestik. Tanpa kenaikan tarif air sejak tahun 2015, SAINS telah terkesan dalam mengimbangi kos operasi dan pendapatannya sekali gus memberi impak pada penyata kewangan.
- Pada tahun 2018 hingga 2021, tunggakan hasil air yang tertinggi adalah tunggakan yang melebihi tempoh 90 hari iaitu sejumlah RM28.57 juta (2018), RM26.95 juta (2019), RM29.09 juta (2020) dan RM31.65 juta (2021). Akaun domestik mencatat tunggakan yang lebih besar berbanding akaun komersial, agensi kerajaan dan lain-lain.
- Jumlah tunggakan pemiutang sehingga 31 Disember 2021 berjumlah RM57.62 juta yang terdiri daripada tunggakan melebihi 90 hari [RM40.44 juta (70.2%)], 30 hingga 60 hari [RM5.06 juta (8.8%)] dan kurang dari 30 hari [RM12.12 juta (21%)].
- Amalan tadbir urus korporat SAINS berada pada tahap baik. Bagaimanapun peranan Setiausaha Syarikat dan Tatacara Kewangan berkaitan simpanan tetap perlu dikemas kini supaya SAINS dapat beroperasi dengan lebih cekap dan berkesan.

**Apa yang
disyorkan
Audit?**

- Bagi membolehkan objektif penubuhan SAINS dicapai serta memantapkan keupayaan tadbir urus korporat, pihak pengurusan dan Lembaga Pengarah SAINS perlu mengambil langkah yang proaktif dan berkesan bagi menangani kelemahan yang dibangkitkan dalam laporan ini. Sehubungan itu, pihak Audit mengesyorkan pihak yang terlibat memberi pertimbangan terhadap perkara berikut:
  - mematuhi syarat yang ditetapkan oleh SPAN iaitu pencapaian KPI seperti yang dinyatakan dalam kelulusan permohonan pembaharuan Lesen Individu (Perkhidmatan);
  - mendapatkan pengecualian 100% caj air mentah daripada Kerajaan negeri atau mendapatkan persetujuan Kerajaan negeri untuk melaksanakan semakan tarif air bagi mengimbangi kos operasi dan pendapatan;

- memastikan amalan tadbir urus korporat dipertingkatkan bagi setiap perkara yang dibangkitkan seperti peranan Setiausaha Syarikat dan SOP; dan
- mengambil tindakan yang inovatif dalam memastikan sasaran pendapatan syarikat dapat dicapai.